

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Individuālā budžeta modeļa izmēģinājumprojekti Balvu novadā

Labklājības ministrijas projekts “Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide”
Projekta numurs: 9.2.2.2./16/I/001

25.01.2023.

IBM modeļa darbība:

1. Vajadzību izvērtēšana
2. Atbalsta plāna izstrāde
3. Atbalsta nodrošināšana - sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu nodrošināšana
4. Orientācija uz mērķu sasniegšanu - rezultātu pārskatīšana veicot atkārtotu izvērtēšanu un atbalsta plāna aktualizēšanu

Vajadzību
izvērtēšana

Atbalsta plāna
izstrāde

Atbalsta
nodrošināšana

Orientācija uz
mērķiem

Izmēģinājumprojekta
laikā bērnu un vecāku
visbiežāk saņemtie
pakalpojumi un par
tiem iztērētais
finansējums Balvu
novadā

Saskaņā ar atbalsta plānu
kopējais iztērētais finansējums
pakalpojumu apmaksai ir
63 237 EUR,

vidēji uz vienu bērnu mēnesī
527 EUR

pakalpojumus bērni saņēma
vidēji 12 mēnešus

Saņemtie pakalpojumi	Bērnu/ vecāku skaits	Iztērētais finansējums
Fizioterapeita konsultācijas	10	5458.70
Transporta pakalpojums	8	2045.81
Psihologa konsultācija	7	4174.48
Ergoterapeita nodarbība	5	960.00
Kanisterapijas nodarbība	5	2492.88
Mūzikas terapijas nodarbība	5	4041.36
Reitterapijas nodarbība	5	1476.00
Uztura speciālista konsultācija	4	235.00
ABA terapijas nodarbība	2	7120.00
Aprūpes mājās pakalpojums	2	17379.99
Audiologopēda konsultācija	3	356.00
Valsts apmaksātais asistents pašvaldībā	3	5194.28
Speciālā pedagoga nodarbība	3	546.00
Fizioterapeita nodarbība baseinā	2	1040.00
Asistenta pakalpojums	1	3890.00
Atelpas brīža pakalpojums institūcijā	1	336.00
Atelpas brīža pakalpojums mājās	1	1260.00
Ģimenes asistenta pakalpojums	1	2131.50
Logopēda nodarbība	1	126.00
Psihoterapeita konsultācija vecākiem	1	450.00
Silto smilšu terapijas nodarbība	1	575.00
Specializētā sociālās rehabilitācijas un kompetenci veicinošo pasākumu apmācību kurss bērnam ar FT un vecākiem	1	395.00
Surdotulka pakalpojums	1	627.60
Vizuāli plastiskās mākslas terapijas nodarbība	1	925.00

vecāku atziņas, ierosinājumi par izmēģinājumprojektu bērniem ar FT laikā Balvu novadā (I)

- Pateicoties transporta kompensācijām varēja saņemt pakalpojumus, kuri nav pieejami dzīvesvietā, bez transporta tas nebūtu iespējams (Rīga, Valmiera, Alūksne, Gulbene, Rēzekne).
- Vecāki ļoti novērtēja aprūpes mājās pakalpojumu, varēja veltīt laiku arī citiem bērniem ģimenē, viena no mammām aktīvi iesaistījās biedrības darbā, mazinājās vecāku «izdegšanas» risks.
- ABA terapija deva acīmredzamus rezultātus, vecāki atzina, ka to būtu vajadzējis jau sen un regulāri, bet finanšu trūkuma dēļ tas nebija iespējams. Terapija veicinājusi bērnu pašaprūpes, komunikācijas, paškontroles un kopumā integrēšanās sabiedrībā spēju uzlabošanos, atbilstoši katra bērna līmenim.

Daži no uzlabojumiem bērnu un viņu vecāku dzīvē izmēģinājumprojekta laikā Balvu novadā (II)

- Dažiem bērniem būtiski uzlabojās pašaprūpes prasmes ikdienas aktivitātēs, piemēram, pats var paēst ar dakšīnu, var ieiet labierīcībās.
- Uzlabojās attiecības starp ģimenes locekļiem, kas ietekmē arī bērnus.

Bērnu ar FT izmēģinājumprojektā iesaistīto pakalpojumu sniedzēju ierosinājumi, atziņas

- Paredzēt ilgāku projekta īstenošanas laiku.
- Ne visi vecāki saņemot bezmaksas pakalpojumus ir motivēti aktīvi darboties un iesaistīties. Daži vecāki nenovērtē bez maksas piešķirto pakalpojumu nozīmi sava bērna attīstībā.
- Nepieciešams izvērtēt dažādu pakalpojumu vienlaicīgu saņemšanu, lai nav pārslodze bērnam.
- Kompensēt pakalpojuma sniedzējam dīkstāvi par nenotikušu pakalpojumu, ja pakalpojuma saņēmējs neierodas, iepriekš nebrīdinot par neierašanos.

Izmēģinājumprojekta laikā personu ar GRT visbiežāk saņemtie pakalpojumi un par tiem iztērētais finansējums Balvu novadā

Saskaņā ar atbalsta plānu
kopējais iztērētais finansējums
pakalpojumu apmaksai ir
110 258 EUR,
vidēji uz vienu personu ar GRT
mēnesī 735 EUR
pakalpojumus personas ar GRT
saņēma vidēji 15 mēnešus

Saņemtie pakalpojumi	Personu ar GRT skaits	Iztērētais finansējums
Atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojums	8	15 056.16
Grupu nodarbība (personām)	8	8 250.00
Mūzikas terapijas nodarbība	8	8 910.00
Transporta pakalpojums	8	1 093.93
Kanisterapijas nodarbība	7	5 601.18
Fizioterapeita nodarbība	6	1 860.00
Psihologa konsultācija	6	5 662.20
Asistenta pakalpojums	5	32 861.99
Valsts apmaksātais asistents pašvaldībā	4	6 385.24
Ģimenes asistenta pakalpojums	3	11 161.92
Individuālā atbalsta programma	3	2 408.13
Reitterapijas nodarbība	3	1 400.00
Vizuāli plastiskās mākslas terapijas nodarbība	3	720.00
Atbalsta grupas nodarbība (personām)	3	88.50
Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums	2	5 995.50
Pedagoga nodarbība	1	1 872.01
Logopēda nodarbība	1	456.43
Smilšu terapijas nodarbība	1	325.00
Psihologa konsultācija (dabiskajam atbalsta lokam)	1	150.00

Daži no uzlabojumiem personu ar GRT un viņu ģimeņu dzīvē izmēģinājumprojekta laikā Balvu novadā:

- Piedzīvoja pozitīvas emocijas un guva emocionālu līdzsvaru, saglabāja savas funkcionēšanas spējas, piedzīvoja fiziskus uzlabojumus, daži paaugstināja savu pašapziņu (kanisterapija, reitterapija, mūzikas terapija, psihologs, grupu nodarbības dzīves prasmju apguvei, ģimenes asistenti).
- Mūzikas terpijas nodarbību rezultātā tapa dziesma ar projekta dalībnieka sacerētiem vārdiem.
- Transporta pakalpojumu kompensācija veicināja pakalpojumu pieejamību.
- Sāka dzīvot atsevišķi no mammas, ieguva brīvību, iespēju biežāk satikt draugus.
- Uzsāka strādāt algotu darbu mentora vadībā (2 pers uzsāka strādāt).
- Saņēma atbalsta personas pakalpojumu prasmju lēmumu pieņemšanā attīstīšanai.

Personu ar GRT izmēģinājumprojektā iesaistīto pakalpojumu sniedzēju ierosinājumi, atziņas

- Nepieciešama starpprofesionāla sadarbība visiem pakalpojumu sniegšanā iesaistītajiem speciālistiem, kuri strādā ar konkrēto klientu, lai izprastu klienta vajadzības un sasniegtu labākos rezultātus. Pakalpojumu sniedzēji būtu gatavi iesaistīties starpprofesionālā sadarbībā.
- Ieviest vienotu “veselības karti” klientam, kurā pakalpojumu sniedzēji veic atzīmes par klientam nodrošināto nodarbību, mērķus, pielietotās tehnikas, lai arī citi pakalpojumu sniedzēji būtu informēti par pakalpojumiem, kurus saņem konkrētais klients un apmeklējumu regularitāti.
- Pirms pakalpojuma sniegšanas uzsākšanas būtu nepieciešama klienta anamnēze, apraksts, psihologa un ģimenes raksturojums par klientu.

Pēc IB projektu noslēguma

Izmēģinājumprojekta dalībniekiem bija iespēja turpināt saņemt SBS pakalpojumus, izmantojot Eiropas fondu finansējumu DI projekta ietvaros.

Bērni ar FT, ģimenes locekļi:

- 4 bērni ar FT saņēma psihologa konsultācijas, dienas aprūpes centra pakalpojumu, reitterapijas nodarbības, kanisterapijas nodarbības, aprūpi, masāžas, Montesori pedagogijas nodarbības, ergoterapeita nodarbības, fizioterapeita nodarbības. Bērnu vecāki – masāža, fizioterapeita nodarbības.

Pilngadīgas personas ar GRT:

- 6 pilngadīgas personas saņēma reitterapijas nodarbības, kanisterapijas nodarbības, specializētās darbnīcas pakalpojumu, ergoterapeita nodarbības, dienas aprūpes centra pakalpojumu, aprūpe mājās pakalpojumu.
- 2 personas turpināja saņemt atbalsta personas pakalpojumu (biedrības “Zelda” projektā);
- 1 persona uzsāka saņemt pakalpojumu grupu dzīvoklī;
- 3 personas strādāja algotu darbu vai piedalījās algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos.

Sociālā dienesta izaicinājumi, grūtības

- Sociālā dienesta rīcībā nav pilnīgas informācijas par bērniem ar FT/bērniem ar invaliditāti, pilngadīgām personām ar GRT, lai uzrunātu un informētu par atbalsta iespējām.
- Pakalpojumu sniedzēju piesaiste, dažus pakalpojumus varēja saņemt tikai Rīgā vai Valmierā, tāpēc vecākiem bija grūtības bērnu aizvest pie speciālista rekomendēto reižu skaitu.
- Personas vēlas saņemt pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, vai arī tieši dzīvesvietā, ja ir smagi multipli funkcionāli traucējumi.
- Ne vienmēr personas izvēlētais pakalpojumu sniedzējs spēj sniegt kvalitatīvu pakalpojumu un/vai ir reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā vai ārstniecības personu reģistrā.
- Pakalpojumu sniedzēji noslogoti, nevarēja uzreiz nodrošināt pakalpojumu uzsākšanu.
- Covid 19 infekcijas izplatība un noteiktie ierobežojumi pakalpojumu saņemšanai.

Sociālā dienesta ieguvumi (I)

- Vērtīga pieredze no profesionālā aspekta - projektā iesaistītajiem speciālistiem iegūstot jaunas profesionālās kompetences darbam ar abām mērķgrupām.
- Jauna pieredze SBS pakalpojumu administrēšanā, izmantojot speciālu datorprogrammu.
- Personu ar GRT izvērtēšanā izmantota jauna pieeja – uz personu vērstās domāšanas un plānošanas principi.
- Projekta dalībnieki saņēma jauna veida pakalpojumus: universālais asistents, atbalsta persona, ABA terapija, bija pieejams psihoterapeita pakalpojums.
- Pieredze pakalpojumu sniedzēju apzināšanai un piesaistīšanai, tika uzsākta sadarbība ar plašāku pakalpojumu sniedzēju loku, piesaistīti pakalpojumu sniedzēji no Rīgas, Cēsaines, Kārsavas, kas bija gatavi sniegt pakalpojumu Balvos - tuvāk projekta dalībnieku dzīvesvietai.

Sociālā dienesta ieguvumi (II)

- Iespēja piesaistīt ievērojamu papildu finansējumu SBS pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem.
- Projektā bērniem ar FT izvērtēšanā tika iesaistīta speciālistu komanda (sociālās rehabilitācijas ārsts, logopēds/speciālais pedagogs, psihologs, ergoterapeits, fizioterapeits), kuri izsniedza atzinumus. Vecāki uzzināja par viņu bērniem ieteicamiem pakalpojumiem, par kuriem iepriekš nezināja.
- Gandarījums par iespēju iesaistīt mūsu novada iedzīvotājus abos izmēģinājumprojektos un sniegt ļoti nepieciešamo atbalstu, lai uzlabotu viņu dzīves kvalitāti.

Paldies Labklājības ministrijas projekta komandai par sniegto metodisko atbalstu un palīdzību jebkurā problēmsituācijā un jebkurā laikā, kad tas bija nepieciešams!

Priekšlikumi IB modeļa ieviešanai (I)

- Individuālā budžeta pieeju sociālo pakalpojumu nodrošināšanā būtu nepieciešams ieviest Latvijā, lai sekmētu vienlīdzīgas iespējas mērķgrupas personām saņemt nepieciešamos sociālos pakalpojumus neatkarīgi no dzīvesvietas.
- IB modeļa ieviešanai būtu nepieciešams valsts atbalsts (līdzfinansējums), pretējā gadījumā pašvaldībām tas būtu neizpildāms uzdevums, lai arī cik ieinteresētas tās būtu nodrošināt saviem iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos pakalpojumus.
- Izvērtēt iespēju ietvert IB pakalpojumu grozā kanisterapiju, reitterapiju, mākslas terapijas, ABA terapiju, baseina pakalpojums (relaksācijai, integrācijai), jo minēto pakalpojumu finansēšana/līdzfinansēšana līdz šim nav bijusi paredzēta no izglītības, veselības aprūpes vai sociālās jomas budžeta (finansējums pieejams dažādu īslaicīgu projektu ietvaros).
- IB paredzēt finansējumu transporta izdevumu kompensēšanai personas nokļūšanai ar automašīnu pie pakalpojumu sniedzējiem un speciālistiem.

Priekšlikumi IB modeļa ieviešanai(II)

- Rast risinājumu nosakot adekvātus sociālā darbinieka noslodzes kritērijus - aktīvo klienta lietu skaits.
- Sociālajam darbiniekam, papildus izmēģinājumprojektos noteiktajiem pamatuzdevumiem, bija jāveic:
 - klienta individuālā sociālā gadījuma vadīšana;
 - sociālais darbs ar gadījumu, jo mērķgrupas personām nepieciešams regulārs atbalsts;
 - starpnieka funkcija dažādu jautājumu risināšanai NVA, VSAA, invaliditātes komisija, veselības speciālisti, izglītības iestādes, biedrības utt.;
 - sadarbība ar pakalpojumu sniedzējiem, motivēšana apmeklēt pakalpojumus un atgādinājumi par pakalpojumu saņemšanas laikiem;
 - sadarbība ar citiem sociālajiem darbiniekiem (piem. SD ar ģimeni un bērniem, sociālās palīdzības organizators).
 - administratīvi jautājumi un darbs ar pakalpojumu sniedzējiem, klientiem, palīdzība dokumentu sagatavošanā un pārbaude.

Paldies !

Uz sadarbību!

V.Vārtukapteine, sociālais darbinieks individuālā budžeta modeļa
projektos Balvu novadā